

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.II.37.654/2021/4.

A tanács tagjai: Dr. Kovács András a tanács elnöke

Dr. Szilas Judit előadó bíró

Dr. Tóth Kincső bíró

A felperes: felperes1

cím1

A felperes képviselője: Ábrahám Dániel Ügyvédi Iroda

jogi képviselő1 ügyvéd

cím2

Az alperes: Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság

cím3

Az alperes képviselője: jogi képviselő2 kamarai jogtanácsos

A per tárgya: idegenrendészeti ügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék 47.K.702.063/2021/9. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 47.K.702.063/2021/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes nigériai állampolgár kérelme alapján 2018. július 26. napján kelt 106-1-7823/12/2018-Tk számú határozattal került kiállításra a szám1 számú, 2023. július 26. napjáig érvényes tartózkodási kártya O.J. magyar állampolgár házastársára tekintettel.

[2] Az elsőfokú hatóság 2020. szeptember 15-én kelt 106-1-61292/4/2020-Tk számú határozatával a felperes részére kiállított tartózkodási kártyát visszavonta, megállapítva, hogy 2020. január 18. napján hat hónapot meghaladó időtartamra elhagyta Magyarország területét. Indokolásában rögzítette azt is, hogy a felperes feleségének kérelmére és nyilatkozata alapján, miszerint ott életvitelszerűen nem tartózkodik, a Budapest Főváros Kormányhivatal XVIII. kerületi Hivatala a 2020. május 19. napján véglegessé vált BP-18/005/15522-2/2020. számú határozatával a felperes cím4 ajtó alatti lakcímét érvénytelenné nyilvánította.

[3] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2020. november 5. napján kelt 106-Tk-23048/1/2020. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Indokolásában a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról

szóló 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmtv.) 94. § (1) bekezdésében, (2) bekezdés g) és (4) bekezdés a) pontjában, valamint az Szmtv. végrehajtására kiadott 113/2007. (V. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 39. § (1) és (5) bekezdésében foglaltakat felhívva megállapította, hogy az elsőfokú hatóság a felperes tartózkodási kártyájának visszavonásáról jogszzerűen rendelkezett, figyelemmel arra, hogy megállapítható, miszerint a felperes hat hónapot meghaladóan Magyarország területét elhagyta. A Határellenőrzési és Regisztrációs Rendszerben 2020. október 8-án és november 5. napján végrehajtott lekérdezés során megállapítható volt, hogy a felperes 2020. január 18. napját követően a döntés meghozatala időpontjáig nem tért vissza Magyarországra. Nigéria a határait a Covid-19 járványhelyzetre tekintettel 2020. szeptember 5. napján nyitotta meg újra, a felperes ennek ellenére a döntés meghozataláig eltelt két hónap időtartamban sem tért vissza Magyarország területére.

A kereseti kérelem és az alperes védírata

[4] A felperes keresetében az alperes határozatának elsőfokú határozatra kiterjedő megsemmisítését kérte. Hangsúlyozta, hogy az alperes határozata sérti az Szmtv. 94. § (1) bekezdését és a 94. § (4) bekezdés a) pontját, ugyanis ezen – az egyes migrációs tárgyú és kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi CXXXIII. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.2.) megállapított – rendelkezéseket a 2019. január 1. napját követően kérelemre, vagy olyan hivatalbóli eljárásokban kell alkalmazni, amelyek megismételt eljárások.

[5] Eljárási szabálysértésként arra hivatkozott, hogy az alperes nem tett eleget a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 87. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének, mert az alperes által megállapítottak ellentétben állnak a saját maga által beszerzett bizonyítékokkal és házastársa előadásával.

[6] Kifejtette, hogy alperes a döntése meghozatalakor az egészségügyi veszélyhelyzet miatt előállt körülményeket sem értékelte. Tény, hogy Magyarország területét 2020. január 18. napján elhagyta, de repülőjegy foglalással rendelkezett a visszautazáshoz 2020. március 21. napján Kairóba, majd onnan átszállással Budapestre 2020. március 22. napjára, amely kizárólag a Covid-19 vírus elterjedése miatt hiúsult meg, mert a járatát törölték. Magyarországon ezzel egy időben veszélyhelyzet kihirdetésére került sor, amely 2020. június 20. napjáig tartott, amelyet követően több korlátozás fennmaradt. Ezzel egy időben Nigéria is korlátozásokat vezetett be, 2020. szeptemberig az országot lezárták, légi közlekedés nem volt. Emiatt csak 2020. november 5-én tudott útnak indulni. Érvelése szerint a fenti körülmények olyan vis maior jellegű, önhibán kívüli körülmények, amelyeket a hatóságnak figyelembe kellett volna vennie.

[7] Az alperes védiratában a határozatában foglalt indokait fenntartva a felperes keresetének elutasítását kérte.

A jogerős ítélet

[8] A törvényszék ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolásában az Szmtv. 94. § (1) bekezdését, (2) bekezdés g) pontját és a (4) bekezdés a) pontját felhívva kifejtette, hogy

a (4) bekezdés egyértelmű és kógens kötelezettséget ír elő arra az esetre, ha a hatóságnak olyan információ jut a birtokába, amely alapján megállapítható az Szmtv. 94. § (2) a)-b) és f)-h) pontjának valamely esete. Jelen ügyben az Szmtv. 94. § (2) bekezdésben meghatározott körülmény fennállására vonatkozó információ jutott az alperes birtokába, miszerint a felperes hat hónapot meghaladóan Magyarország területét elhagyta, és oda nem tért vissza, ezért a hatóság jogszerűen indított vele szemben eljárást a tartózkodási kártya visszavonása tárgyában.

[9] Kiemelte, hogy miután a jogszabályi rendelkezések mérlegelési vagy méltányossági körülmények figyelembevételét nem írják elő, a hatóságnak a döntését a feltárt objektív körülmények alapján kellett meghoznia. E körben alperes a tényállás tisztázási kötelezettségének eleget tett, mert a felperes külföldi tartózkodására vonatkozóan a Határellenőrzési és Regisztrációs Rendszerben szereplő adatokat lekérte, és a felperes magyarországi tartózkodását helyszíni ellenőrzés keretében is vizsgálta.

[10] A felperes vis maiorral összefüggő érvelését szintén alaptalannak tartva kifejtette, hogy a felperes e körben csak általánosságokra hivatkozott, olyan pontos jogszabályi rendelkezést nem jelölt meg, amely esetében az Szmtv. 94. § (4) bekezdés a) pontjának alkalmazását kizárná.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a törvényszék határozatának közigazgatási cselekményre kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte, állítva, hogy a döntés sérti az Szmtv. 94. § (1) bekezdését, (2) bekezdés g) pontját, a (4) bekezdés a) pontját, és a Harmtv. 87. § (1) bekezdését. Hangsúlyozta, hogy a 2019. január 1. napjával módosított Szmtv. rendelkezései kizárólag a kérelemre, illetőleg a hatálybalépést megelőzően indult megismételt eljárásokban alkalmazandók.

[12] Álláspontja szerint az Szmtv. 94. § (2) bekezdése, valamint ennek folytán a (4) bekezdés rendelkezései akkor alkalmazhatók, ha a Módtv.2. hatálybalépése előtt kiállított tartózkodási kártyával, vagy állandó tartózkodási kártyával rendelkező kérelmező a tartózkodási kártya vagy állandó tartózkodási kártya lecserélését kéri nemzeti letelepedési engedélyre. Miután esetében a tartózkodási kártya felülvizsgálatára 2019. január 1. napját követően hivatalból indult a hatósági eljárás, az alperes határozatának jogi alapja hiányzott. Kiemelte, hogy nem a hivatalbóli eljárás megindítása, hanem az volt a kérdéses, hogy az Szmtv. vonatkozó rendelkezései esetében alkalmazhatóak-e.

[13] Érvelése szerint a törvényszék döntése a vis maior clausula alkalmazásának hiánya miatt is jogsértő. E körben hivatkozott a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Veir.) 97. § (2) bekezdésében, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot fenyegető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről szóló 45/2020. (III.14.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 45/2020. Korm. r.) 1. §-ában foglaltakra.

[14] Kifejtette, hogy a rendelkezések alapján a 2020. március 15. napjától április 30. napjáig terjedő időszak a hat hónapos határidőbe nem számítható bele, ahogyan az utazási korlátozások ideje sem. Álláspontja szerint a körülmények nem a méltányosság, hanem a vis maior körében értékelendők, melyet a törvényszék és alperes egyaránt elmulasztott.

[15] A felülvizsgálati kérelem befogadását a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében kérte.

[16] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a törvényszék ítéletének hatályában történő fenntartását kérte, hivatkozva arra, hogy a törvényszék ítélete nem jogszabálysértő. Egyetértve a törvényszék ítéletében kifejtettekkel hangsúlyozta, hogy az Szmtv. 97. § (2) bekezdése nemcsak a nemzeti letelepedési engedély kedvezményes megszerzése alóli kivételeket tartalmazza, hanem az Szmtv. 94. § (4) bekezdésében megjelölt pontok kifejezetten azt a kötelezettséget írják elő, hogy e feltételek fennállása esetén a hatóság a harmadik országbeli állampolgár tartózkodási kártyájának visszavonásáról intézkedjen. Megjegyezte, hogy hasonló tárgyban indult felülvizsgálati eljárásokban a Kúria az Szmtv. vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásával összefüggésben egyetlen alkalommal sem állapította meg, hogy hivatalbóli eljárás lefolytatására ne lenne jogosult.

[17] Kifejtette, hogy a vis maior clausula elsősorban a polgári jog területén alkalmazandó, ilyen rendelkezést az Szmtv. nem tartalmaz, a Veir. rendelkezései pedig a veszélyhelyzet kezdetekor még érvényes magyarországi tartózkodásra jogosító egyes tartózkodási engedélyek automatikus meghosszabbítását szabályozták arra az esetre, ha a tartózkodás feltételei továbbra is változatlanok. A rendkívüli szabályozás ugyanakkor nem teremtett lehetőséget a hatóság számára, hogy a jogszabályban meghatározott tartózkodási feltételek hiányának megállapítása esetén eltekintsen a jogkövetkezmények alkalmazásától. Miután a jogszabályi rendelkezések arra vonatkozóan sem tartalmazznak kimentési lehetőséget, hogy a felperes mely okból hagyta el Magyarország területét, a kogens rendelkezések alapján a felperessel szembeni intézkedésre jogszerűen került sor.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint nem alapos.

[19] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül. Megállapította, hogy az ügyben eljáró törvényszék a helyesen megállapított tényállásból érdemben helytálló következtetésre jutott a közigazgatási határozat jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért.

[20] A törvényszéknek a felperes által előterjesztett keresettel összefüggésben elsődlegesen arról kellett állást foglalnia, hogy az Szmtv. 94. §-ában foglalt rendelkezések

figyelembevételével a felperessel szemben hivatalból indult eljárás során az Szmtv. 94. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt jogkövetkezmények alkalmazhatóak voltak-e.

[21] A Kúria mindenekelőtt utal arra, hogy az Szmtv. kérdéses 94. §-át a Módtv.2. 17. §-a 2019. január 1. napjával kezdődő hatállyal iktatta be a törvény átmeneti rendelkezései közé. E rendelkezések szabályozásának az volt a jogalkotói célja, hogy rendezze a korábban Szmtv. hatálya alá tartozó magyar állampolgár harmadik országbeli állampolgár családtagjának a jogi státuszát – aki a Módtv.2. hatálybalépésével a Harmtv. hatálya alá került – arra az időszakra is, amíg a korábban számára kiadott tartózkodási kártyával, állandó tartózkodási kártyával rendelkezik.

[22] Indokoltnak tartotta szabályozni az átmeneti rendelkezések között azon eljárásokat, amelyek még a korábban kiadott tartózkodási kártya birtokában indultak, illetőleg folyamatban vannak, vagy amelyek megismételt eljárások. Az Szmtv. 94. § (2) bekezdése kérelemre lehetőséget biztosít a korábban Szmtv. hatálya alá tartozó személy számára, hogy az érvényes tartózkodási engedélye vagy állandó tartózkodási engedélye birtokában nemzeti letelepedési engedélyhez jusson, amennyiben az e bekezdésben felsorolt kivételek (akadályok nem állnak fenn). E rendelkezésnek az volt a célja, hogy amennyiben a kivételként felsorolt körülmények nem állnak fenn, abban az esetben az érintett minden további feltétel vizsgálata nélkül nemzeti letelepedési engedélyt kapjon, és ne kelljen további – a Harmtv-ben előírt – vizsgálatot lefolytatni.

[23] Az Szmtv. 94. § (4) bekezdése ezzel szemben az érvényes tartózkodási kártyával rendelkező harmadik országbeli állampolgár állandó tartózkodási kártyájának visszavonását írja elő, amennyiben a (2) bekezdés a), b) és f)-h) pontjaiban meghatározott esetek állapíthatóak meg, illetőleg, ha a harmadik országbeli állampolgár tartózkodása sérti Magyarország közrendjét vagy nemzetbiztonsági érdekét.

[24] Az Szmtv. 94. §-ának fenti bekezdései értelmezéséből az következik, hogy míg a (2) bekezdésben meghatározott esetek egyrészt a nemzeti letelepedési engedélyre történő kedvezményes okmányváltás kizáró okának minősülnek, másrészt egyes körülmények [a (2) bekezdés a), b) és az f)-h) pontban felsoroltak] megalapozzák a korábban kiadott tartózkodási kártya visszavonását abban az esetben is, amennyiben azok érvényességi ideje még nem járt le.

[25] A Kúria rámutat arra, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 8. § (1) bekezdés d) pontja az idegenrendészeti eljárásokat az Ákr. hatálya alól kiveszi, ezért az idegenrendészeti hatóság eljárására kizárólag az Szmtv., illetőleg a Vhr. rendelkezései irányadóak. Ebből az következik, hogy az Szmtv. 94. § (4) bekezdés a) pontjába foglalt – a (2) bekezdés fentiekben részletezett feltételeinek megállapítása esetén a tartózkodási kártya visszavonására vonatkozó intézkedés kogens előírását tartalmazó rendelkezése – valójában a hatóság hivatalból történő eljárását írja elő. Amennyiben a hatóságnak a hivatalos tudomására jut, miszerint a felperes hat hónapot meghaladóan elhagyta Magyarország területét, jogosult és egyben köteles az ebből fakadó következmények levonására és a tartózkodási engedély visszavonására. Ezért a törvényszék helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a fenti rendelkezések a felperes esetén alkalmazhatók.

[26] Az ügyben eljáró törvényszék helyesen mutatott rá arra is, hogy az Szmtv. 94. § (2) bekezdés g) pontjában meghatározott körülmény objektív ténynek tekintendő, és a hatóság számára a jogszabályi rendelkezések egyéb körülmények vizsgálatát nem írják elő. A rendelkezésre álló periratokból tényként volt megállapítható, hogy a felperes 2020. január 18. napján légi úton elhagyta Magyarország területét és oda csak 2020. november 6. napján, vagyis hat hónapot meghaladó időtartam elteltét követően tért vissza, mellyel összefüggésben a hatóságnak egyéb körülményeket nem kellett értékelnie.

[27] A felperes a felülvizsgálati kérelmében arra is hivatkozott, hogy a hatóságnak a Veir, illetőleg a 45/2020. Korm. rendeletben foglalt rendelkezéseket, a Magyarországra történő beutazási, illetőleg a Nigériában elrendelt utazási korlátozást figyelembe kellett volna vennie, és ezeket végső soron vis maior-ként kellett volna értékelnie.

[28] A Kúria ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy a felperes által megjelölt jogszabályi rendelkezések, így a 45/2020. Korm. r. 1. §-a a bíróságok által elrendelt rendkívüli törvénykezési szünetre, míg a Veir. 97. § (2) bekezdése a polgári és közigazgatási peres, illetőleg nemperes eljárásokban a rendkívüli ítélezési szünet elrendelése, illetőleg a rendelet hatálybalépését követő 15 napig terjedő határidő meghosszabbítására vonatkozott. E rendelkezéseket azonban nem lehet kiterjesztő értelmezéssel az idegenrendészeti jogszabályi rendelkezésekben foglalt határidők esetén is figyelembe venni.

[29] A Veir. alapján az érvényes tartózkodási kártyák és egyéb tartózkodásra jogosító, valamint letelepedési engedélyre és bevándorlási engedélyre vonatkozó okmányok érvényességi ideje a veszélyhelyzet megszűnését követő 45 napig automatikusan meghosszabbodott. E rendelkezés azonban – külön erre vonatkozó konkrét szabályozás nélkül – nem jelentett az Szmtv. és egyéb idegenrendészeti jogszabályi rendelkezésekben szereplő kötelezettségek alóli mentesülést, illetőleg az azokban megállapított határidők, valamint időtartam meghosszabbítását. Külön erre utaló rendelkezés hiányában a felperes által megjelölt Veir. rendelkezéseiből sem következik, hogy Magyarországon kívüli tartózkodása időtartamát a 2020. évi pandémia helyzettel összefüggésben másként kell figyelembe venni, mert abba bizonyos időszakokat nem kell beszámítani.

[30] A felperes által megjelölt vis maior clausulával összefüggésben a Kúria megjegyzi, hogy e körülmény alkalmazására a rendelkezésre álló és az ügyben hivatkozott jogszabályi rendelkezések szintén nem adnak lehetőséget. Nem vitatható, hogy a 2020. évben bekövetkezett Covid-19 járvány olyan előre nem várt körülmény volt, amely a gazdaságban és a személyes életkörülményekben is jelentős változásokat hozott, azonban a jogalkotó ezen speciális helyzettel összefüggő nehézségek kiküszöbölésére, illetőleg a következmények enyhítésére külön jogszabályokat alkotott (Veir. rendelkezései, a veszélyhelyzettel összefüggő egyéb átmeneti rendelkezések). Speciális jogszabályi rendelkezés hiányában azonban a felperes által megjelölt körülményeket az ügyben eljáró hatóság és a törvényszék sem vehette figyelembe.

[31] A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes az ügyben irányadó tényállás tisztázási kötelezettségének eleget tett, és a feltárt objektív tényre tekintettel, miszerint a felperes hat

hónapnál hosszabb ideig elhagyta Magyarország területét, jogszerűen döntött a felperes tartózkodási engedélyének visszavonásáról.

[32] A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A határozat elvi tartalma

[33] *Amennyiben a jogszabály valamely feltétel bekövetkezése esetén a tartózkodási kártya visszavonását kógensen írja elő, és e körülmény a hatóság tudomására jut, hivatalból jogosult és köteles intézkedni az előírt jogkövetkezmények alkalmazásáról.*

Záró rész

[34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[35] A Kúria a sikertelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperest kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárásban felszámított költsége megtérítésére a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján.

[36] A sikertelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati illeték viselésére köteles a Pp. 102. § (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján.

[37] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. november 24.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Szilas Judit s.k. előadó bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő